

Protokoll 5/2024

Tid Torsdagen den 13 juni 2024 kl. 15.30-16.05

Plats Stora kollegiesalen, Stadshuset

Justering Onsdagen den 19 juni 2024,
§§ 1-6, 8, 9, 11, 12, 14-21, 24-31, 33-39, 41-43

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 13 juni 2024,
§§ 7, 10, 13, 22, 23, 32, 40

Anders Österberg

Dennis Wedin

Närvarande

Beslutande ledamöter

Anders Österberg (S) ordföranden
Dennis Wedin (M) vice ordföranden

Margareta Stavling (S)
Clara Lindblom (V)
Lennart Tonell (MP)
Rita Valanko (M)
Fredrik Sand (M)
Anders Edin (SD)
Svante Linusson (C)

Tjänstgörande ersättare

Emil Bustos (S)	för Anders Göransson (S)
Tove Lönstad (S) §§ 1-39, 41-43	för Ida Mohlander (S)
Bengt-Olov Tengmark (S) § 40	för Ida Mohlander (S)
Agneta Sundberg (V)	för Jonathan Metzger (V)
Torbjörn Ebérus (M)	för André Nilsson (L)

Ersättare:

Bengt-Olov Tengmark (S) §§ 1-39, 41-43
Maj-Len Eklund (S)
Felix Schartner Giertha (MP)
Johan Ekwall (M) §§ 5-43
Gabriel Kroon (SD)
Aron Modig (KD)

Tjänstemän

Biträdande förvaltningschefen Sverker Henriksson, Susanne Bengtsson §§ 5-43, Göran Carlberg §§ 5-43, Eleonor Eklind Forslin, Anders Johnson, Mats Lundin, Peter Svärd, Carolina Zandén och nämndsekreterare Kerstin Thörner, samt borgarrådssekreteraren Sonja Pagrotsky, personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-7 och personalföreträdaren Eva Brynk §§ 5-7.

§43

Projekt Bergholmsbacken. Utredning av alternativ och åtgärder för byggväg efter kommunfullmäktiges beslut 2022-12-19. Lägesredovisning

Dnr E2022-02805

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) med stöd av Svante Linusson (C):

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets förslag till beslut.
2. Exploateringsnämnden godkänner exploateringskontorets tjänsteutlåtande som redovisning av uppdrag i kommunfullmäktiges beslut den 19 december 2022 § 20, om projekt Bergholmsbacken.
3. Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att inleda en utredning i syfte att inrätta ett naturreservat i Bagarmossenskogen för att säkerställa att den tillfälliga byggvägen inte permanentas och för att bibehålla stadens gröna infrastruktur.
4. Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att genomföra kompensationsåtgärder som stärker kopplingen till Skogskyrkogården och skyddet av naturen nära byggarbetsplatsen och den tillfälliga byggvägen under byggtiden.
5. Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att utreda hanteringen av dagvatten i syfte att möjliggöra att så stor volym som möjligt återförs till naturen inom Bagarmossenskogen för naturbaserad fördröjning och skydd av nuvarande biotoper innan avrinning till ledning söderort under och efter byggtiden.
6. Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att genomföra förstärkta dialoger och informationsmöten med närboende, skolor och berörda innan och under byggprojektets gång.
7. Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att säkerställa att den tillfälliga

byggvägen enbart ska användas för projektet Bergholmsbacken och inte för andra projekt.

8. Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

I Bagarmossen och Skarpnäck tar staden ett helhetsgrepp kring utvecklingen för att bygga bort segregation, stärka stadsdelarna och ta tillvara deras potential. Vi välkomnar detta projekt.

I området tillskapas ca 700 bostäder varav cirka 315 hyresrätter och 72 vård- och omsorgsbostäder. I bottenvåningarna längs stråket möjliggörs för kommersiella lokaler. Satsningar ska göras i allmän plats, bland annat får det befintliga gång- och cykelstråket mellan Bagarmossen och Skarpnäck en gen sträckning och ny utformning. Projektet bidrar till stadens övergripande bostadsmål och till åtagandet inom 2013 års stockholmsförhandling, vilket är positivt.

När överenskommelse om exploatering behandlades i kommunfullmäktige i december 2022 beslutade majoriteten att den tillfälliga byggväg som föreslogs genom Bagarmosseskogen och som oroat många närboende skulle utredas vidare. Beslutet blev därför att alternativa lösningar till föreslagen byggväg skulle utredas och redovisas till exploateringsnämnden. I utredningen skulle följande ingå:

- För- och nackdelar med andra möjliga, föreslagna eller utredda alternativ som exempelvis Sockenvägen eller Gamla Tyresövägen.
- Att trafiksäkerheten garanteras och att alla som vistas och rör sig i området har en säker och bra närmiljö även under byggtiden.
- En plan för hur marken ska återställas efter byggtiden för att minska eventuella skador på naturvärden och med målsättningen att istället stärka natur- och rekreationsvärden.
- Minimerat intrång i naturmarken.
- Förtydligande om den föreslagna byggvägen ska användas även till andra projekt.

Vi välkomnar att exploateringskontoret gjort en grundlig utredning och presenterat ett reviderat och kraftigt bantat förslag med delvis ny dragning. Bland annat har en fördjupad barnkonsekvensanalys gjorts, bygglogistikutredningen uppdaterats och en utredning av påverkan på naturvärden och artskyddsbedömning av fåglar och fladdermöss genomförts. Det är bra att ett masslogistikcenter upprättas för att både minska antalet tunga masstransporter och minska koldioxidutsläppen. Det innebär att antalet transporter på stadens vägar ifrån projektet kan minska med upp till 94 procent. Sammantaget innebär det reviderade och bantade förslaget en omfattande minskning ner till i snitt ca 3 tunga transporter per timme under en arbetsdag.

Från utredningen framgår också att alternativet Sockenvägen inte är rimligt. Sockenvägen är redan idag en högt belastad väg där både trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall vittnar om vibrations- och sättningsproblematik. Orsaken är att Sockenvägen delvis är anlagd på lera utan förstärkning vilket medför vibrationsproblem för närliggande hus. Vibrationerna riskerar även att fortplanta sig i ledningsnätet då fordon kör över vägbrunnarna, vilket förvärras vid ökad tung trafik.

För oss är det avgörande att den tillfälliga byggvägen inte permanentas. Ett naturreservat i Bagarmossenskogen ska därför utredas i syfte att inrättas, för att säkerställa att den tillfälliga byggvägen inte permanentas och att för att bibehålla stadens gröna infrastruktur.

Vi vill också betona att i och med att projektet för närvarande inte planerar att uppföra den ursprungligen tilltänkta skolbyggnaden ska ingen gata till skolan planeras.

Bagarmossenskogen är ett ESBO-kärnområde (ekologiskt särskilt betydelsefullt område) med mycket höga naturvärden och en stor biologisk mångfald. Skogen har en viktig roll i stadens gröna infrastruktur, inte minst för konnektiviteten mot naturmiljön i Skogskyrkogården samt Nacka naturreservat. Förutom de föreslagna kompensationsåtgärderna ska exploateringskontoret se över hantering av dagvatten i syfte att möjliggöra att så stor volym som möjligt återförs till naturen inom skogen för naturbaserad fördröjning och skydd av nuvarande biotoper innan avrinning till ledning söderort. Kontoret ska också se över möjliga åtgärder som stärker kopplingen till Skogskyrkogården för särskilt viktiga arter. Förslag på åtgärder ska också innefatta förstärkt skydd av

naturen nära byggarbetsplatsen och den tillfälliga byggvägen under byggtiden. Kontoret ska också undersöka hur fladdermössen kan skyddas från bullerstörningar från masslogistikcentret samt hur lakvatten från sulfidbergen inte sprider gifter som kan påverka djur- och växtliv.

På lång sikt kan eventuellt Sockenvägen och Gamla Tyresövägen behöva rustas upp för att hantera transporter kopplade till stadens framtida utveckling. För att undvika att Skarpnäck även fortsättningsvis skulle bära merparten av de miljömässiga konsekvenserna av detta påbörjar staden redan nu en utredning för att få en uppfattning om omfattningen och kostnaden av upprustningen.

Exploateringskontoret ska också löpande genomföra dialoger och informationsmöten med lokalinvånare och berörda, exempelvis skolor och idrottsföreningar verksamma på sportfältet, innan och under projektets gång, bland annat för att samla in information kring rörelsemönster bland barn och unga för minimera påverkan på trafiksäkerhet under byggtiden.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Anders Edin (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 18 april 2024.
Kontoret föreslår att nämnden beslutar:

1. Att godkänna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som redovisning av uppdrag i kommunfullmäktiges beslut den 19 december 2022 § 20, om projekt Bergholmsbacken.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) med stöd av Svante Linusson (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- a. Att avslå kontorets förslag avseende den tillfälliga byggvägen.
- b. Att uppdra till kontoret att återkomma till nämnden med alternativa förslag till byggväg.
- c. Att i övrigt godkänna kontorets tjänsteutlåtande som redovisning av uppdrag i kommunfullmäktiges beslut 2022-12-19 § 20, om projekt Bergholmsbacken.
- d. Att därutöver anföra följande:

Vi motsatte oss det förslag till byggväg som exploateringskontoret lade fram till nämnden redan den 29 september 2022. Sträckningen skulle innebära en dragning tätt förbi bland annat en Ur- och skur-förskola och riskera få stor påverkan på såväl omgivande natur och biologisk mångfald som rörelsemönster och befintliga verksamheter. Från Moderaternas och den då grönbå majoriteten beslutade vi därför att ge exploateringskontoret i uppdrag att studera ytterligare alternativ för den provisoriska byggvägen som behövs för den planerade exploateringen vid Bergholmsbacken i Skarpnäck. Tyvärr konstaterar vi att detta uppdrag förändrades i kommunfullmäktige efter valet, genom beslut av den nu styrande rödgröna majoriteten.

Exakt hur ett annat alternativ, som samtidigt tryggar det ekologiska sambandet viktigt för den biologiska mångfalden, kan se ut överlåter vi självklart till expertisen att lämna förslag på. Vi finner dock att de alternativ som nu redovisas inte tagit högt för alternativ på ett fullgott sätt, därför kan inte godkänna förslaget. Vi menar dessutom att ett annat alternativ för en byggväg med fördel skulle kunna kopplas till en möjlig dragning ut mot väg 229. På så vis skulle byggvägen kunna fylla två funktioner, på kort sikt avlasta Sockenvägen vad gäller bygglogistiken, på längre sikt bli den andra vägen in och ut från Bagarmossen som så länge behövts – en Förbifart Skarpnäck.

- 3) Anders Edin (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Kommunfullmäktige beslutade under 2022-12-19 att anta detaljplanen för Bergholmsbacken. Vid den tidpunkten var Sverigedemokraterna ensamt parti som inte röstade för förslaget.

I exploateringsnämndens utredning om tillfällig byggväg framkommer ett flertal oroande konsekvenser. Byggvägen

innebär en oproportionerligt stor försämring av närboendes livskvalitet. Bullernivåerna på grund av lastbilar och stenkrossen ökar. Samtidigt riskerar marken att sjunka vilket leder till sättningar för omkringliggande fastigheter.

Det kommer även leda till stora hälsokonsekvenser för Skarpnäcks skolbarn som har sina idrottslektioner Sportfältet alldeles invid Vinggatan. Barnen kommer att andas in giftiga dieselavgaser, partiklar och damning från byggtrafiken. Likväl kommer allén som är skyddad med generellt biotopskydd att påverkas negativt.

Med anledning av att Sockenvägen är drabbad av sättningsproblematik och att det nya området i stort byggs på lergrund vilket kan innebära dyra markarbeten och framtida sättningsproblem så anser vi att projektet bör utgå och detaljplanen ska inte genomföras.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) med stöd av Svante Linusson (C).

Särskilt uttalande

Svante Linusson (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet välkomnar fortsatt exploatering vid Bergholmsbacken, som kommer förse Bagarmossen med ett välbehövt tillskott av bostäder och satsningar på gång- och cykelkopplingarna mellan Bagarmossen och Skarpnäck. Vid tiden för genomförandebeslutet framkom det faktum att Sockenvägens tekniska standard inte höll måttet för att hantera byggtrafiken till/från Bergholmsbacken genom Bagarmossen, och detta alternativ försvårades ytterligare av trafik från övriga byggprojekt i området. Den tillfälliga byggväg som därmed föreslogs ledas ner till Vinggatan i Skarpnäck ansåg Centerpartiet behövde utformas utifrån barnens och andras säkerhet, och med säkerställd tillgänglighet till området genom passager utifrån behov.

Vi efterfrågade vid tidpunkten även fortsatt utredning gällande dess utformning och placering, för att minimera påverkan på omgivande natur eller finna alternativa sträckningar. Det är därför välkommet att alternativstudien som nu genomförts av kontoret har tagit flera faktorer i

beaktning och belyser för- och nackdelar kring de olika tillvägagångssätten.

Vi finner det positivt att masshantering till största del kommer hanteras inom projektområdet, vilket reducerar de nödvändiga transporter från arbetsplatsen. Slutligen vill vi understryka vikten av förankring, dialog och informationsutbyte med de boende i närområdet, och att projektet även i genomförandefas lever upp till de kriterier som ställs i lägesredovisningen.

Vid protokollet

Kerstin Thörner